

Полтавський державний аграрний університет
Департамент культури і туризму Полтавської обласної військової адміністрації
Полтавський університет економіки і торгівлі
Державний університет «Київський авіаційний інститут»
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Стан та перспективи розвитку
рекреаційно-туристичного комплексу України:
природний, соціальний, економічний
та інноваційний аспекти»**

м. Полтава, 15 травня 2025 р.

*Стан та перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України:
природний, соціальний, економічний та інноваційний аспекти:
збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15 травня 2025 р.)*

УДК [338.48+379.8](082)

С77

Рекомендовано до друку вченою радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 7 від 14.04.2025 р.).

Редакційна колегія

– **Безкровний Олександр Валентинович**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Городянська Лариса Володимирівна**, к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств Державного університету «Київський авіаційний інститут»;

– **Сгорова Олена Володимирівна**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Зоря Олексій Петрович**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Каролоп Олена Олександрівна**, к. пед. н., доцент кафедри професійної освіти, ресторанного і туристичного бізнесу Луганського національного університету імені Тараса Шевченка;

– **Логвін Михайло Михайлович**, к. геогр. н., доцент, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу Полтавського університету економіки і торгівлі;

– **Перерва Петро Григорович**, д. е. н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;

– **Федорченко Лілія Вікторівна**, заступник директора Департаменту - начальник управління розвитку туризму, музейної справи та охорони культурної спадщини Департаменту культури і туризму Полтавської ОВА;

– **Шевчук Сергій Миколайович**, д. геогр. н., професор, завідувач кафедри геоматики, землеустрою та планування територій Полтавського державного аграрного університету.

Стан та перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України: природний, соціальний, економічний та інноваційний аспекти : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15 трав. 2025 р.). Полтава : ПДАУ, 2025. 222 с.

До збірника ввійшли результати теоретичних та прикладних досліджень природного, соціального, економічного та інноваційного аспектів стану та перспектив розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України. Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

Шуліка Елеонора,

здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Науковий керівник: **Краснікова Оксана**, к. е. н., доцент

НАПРЯМКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Туристична галузь України відіграє вагомий роль у розвитку національної економіки, будучи джерелом інвестицій, створення робочих місць та підвищення соціального добробуту. Туризм виконує не лише економічну, а й культурну місію, просуваючи Україну на міжнародній арені. Основу функціонування галузі складають туроператорська та турагентська діяльність, які є взаємодоповнюючими елементами: туроператори формують комплексний туристичний продукт, а турагенти забезпечують його ефективне просування до кінцевого споживача [1]. Сучасний ринок туристичних послуг України зазнав значного впливу зовнішніх факторів, насамперед пандемії та війни, але водночас виявив здатність до адаптації та відновлення, демонструючи активізацію внутрішнього туризму, переорієнтацію компаній на нові напрямки та впровадження інноваційних підходів до обслуговування клієнтів.

Нормативно-правове забезпечення галузі є ключовим фактором стабільності та прозорості ринку. Законодавча база, яка включає закони «Про туризм», «Про захист прав споживачів» та інші нормативні акти, регулює всі аспекти діяльності учасників ринку, забезпечуючи високий рівень захисту прав туристів [2, 3]. Важливою складовою ефективного функціонування галузі є система ліцензування, яка вимагає фінансової стійкості, гарантій відповідальності перед споживачами та відповідності міжнародним стандартам. Також слід відзначити важливість цифровізації туристичних послуг. Впровадження новітніх технологій, зокрема онлайн-бронювання, мобільних додатків, віртуальних

екскурсій і цифрових гідів, значно покращило якість сервісу, розширило доступ до туристичних продуктів та зробило їх більш персоналізованими.

Інноваційність стала важливою характеристикою сучасної туристичної індустрії. Використання big data, автоматизація внутрішніх процесів, активна взаємодія в соціальних мережах та створення інтерактивних платформ комунікації з клієнтами сприяють підвищенню лояльності та задоволеності споживачів. Зміни у споживчих уподобаннях, зростання популярності екологічного, медичного, військового та волонтерського туризму відкривають нові можливості для розвитку галузі в умовах воєнного часу [4].

Основні тренди у внутрішньому та виїзному туризмі формуються під впливом воєнних подій, економічних реалій, безпекових умов та соціальних змін. Війна суттєво обмежила можливості виїзного туризму через логістичні складнощі, закритий повітряний простір і фінансові труднощі населення, тоді як внутрішній туризм в умовах обмеженої мобільності почав розглядатися як реалістична та перспективна альтернатива. Зростає інтерес до екологічного, культурного, агро- та wellness-туризму, з особливим акцентом на короткотермінові подорожі у безпечні регіони. Значну увагу приділено новим форматам – віртуальному туризму, соціальному та ветеранському туризму, які мають як гуманітарне, так і економічне значення.

У напрямку розвитку внутрішніх туристичних продуктів виділяється необхідність орієнтації на безпечні локації, здатні забезпечити якісний прийом туристів. Успішна реалізація інфраструктурних проєктів (ремонт доріг, реконструкція готелів, створення веломаршрутів, облаштування музеїв) та державних програм підтримки, таких як «Відновлення», відіграє вирішальну роль у формуванні привабливої пропозиції на внутрішньому ринку. Участь громад у розвитку локального туризму через збереження культурної самобутності та створення автентичного продукту сприяє не лише економічному відновленню, а й підвищенню соціальної стійкості. Туроператори, які зможуть

запропонувати гнучкі маршрути, інтегрувати цифрові сервіси, налагодити співпрацю з місцевим бізнесом і забезпечити високу якість сервісу, стануть важливими в розвитку внутрішнього туризму.

Прогноз розвитку виїзного туризму та залучення іноземних гостей в Україну має стратегічне значення у повоєнний період. Відновлення в'їзного потоку потребуватиме ефективної багаторівневої стратегії, що включає інфраструктурні покращення, іміджеві кампанії, участь у міжнародних туристичних форумах. Просування нових напрямків, таких як військово-історичний, волонтерський, сільський туризм, дозволить не лише урізноманітнити туристичну пропозицію, а й залучити нові цільові аудиторії з-за кордону. Важливим чинником стане відновлення довіри до України через прозору систему інформування, сертифікації та підтримки туристів. Якщо всі ці зусилля будуть реалізовані скоординовано, Україна зможе повернути втрачені позиції й заявити про себе як про сучасну, безпечну, привабливу для світу країну з глибоким змістом та автентичним досвідом для мандрівників.

Список використаних джерел

1. Чорна Н. М. Стан та основні тренди розвитку туристичної галузі України в умовах сьогоденних викликів. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*. 2023. Вип. 8. С. 72-78. URL : <https://doi.org/10.32782/tourismhospsee-8-10>.
2. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95–ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
3. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1024-XII «Про захист прав споживачів». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.
4. Влащенко Н. М., Тонкошкур М. В. Інноваційні технології в туризмі : навч. посіб. Харків : Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова, 2022. 214 с.